

Sygn. akt: I C 1306/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

G., dnia 27 lutego 2017r

Sąd Rejonowy w Gdyni, I Wydział Cywilny

Przewodniczący: SSR Małgorzata Nowicka - Midziak

Protokolant: Yuliya Kaczor

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 lutego 2017r

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

przeciwko J. C.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

1. uznaje za bezskuteczną w stosunku do powoda – umowę o zniesienie wspólności prawa z dnia 8.03.2012r pomiędzy M. C. i J. C. zawartą przed asesorem notarialnym M. S., zastępcą notariusz A. M. rep. A nr (...) w Kancelarii Notarialnej w G., w zakresie dotyczącym zniesienia współwłasności spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego w G. przy u. A.. J. U. (...), w celu umożliwienia powodowi dochodzenia zaspokojenia wierzytelności wynikającej z wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 23.10.2009r w sprawie o sygn. akt I C 1255/09 oraz postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 26.03.2010r w sprawie o sygn. akt III Cz 106/10, opatrzonego klauzulą wykonalności w sprawie I Co 400/14 Sądu Rejonowego w Gdyni oraz kosztów postępowań egzekucyjnych prowadzonych na podstawie wyżej opisanego tytułu wykonawczego przez Komornika K. S. przy Sądzie Rejonowym w Słupsku w sprawie Km 12002/10 oraz Komornika J. T. przy Sądzie Rejonowym w Gdyni w sprawie pod sygnaturą Km 815/11 - z udziału w wysokości 1/2 części spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego w G. przy ul. (...). J. U. (...);

2. nie obciąża pozwanej kosztami procesu.

Sygnatura akt: I C 1306/15

UZASADNIENIE

Powódka (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. wniosła pozew przeciwko J. C., domagając się uznania za bezskuteczną w stosunku do niej umowy o zniesienie wspólności prawa zawartej pomiędzy M. C. i J. C. w dniu 8 marca 2012r. przed asesorem notarialnym M. S., zastępcą notariusz A. M. w zakresie dotyczącym zniesienia współwłasności spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego w G. przy ulicy (...). J. U. (...), w celu umożliwienia powodowi dochodzenia zaspokojenia wierzytelności wynikającej z wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 23 października 2009r. w sprawie o sygnaturze akt I C 1255/09 oraz postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 26 marca 2010r. w sprawie o sygnaturze akt III Cz 106/10 zaopatrzone klauzulą wykonalności w sprawie I Co 400/14 Sądu Rejonowego w Gdyni oraz kosztów postępowań egzekucyjnych prowadzonych na podstawie wyżej opisanych tytułów wykonawczych przez Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupsku K. S. w sprawie KM 12002/10 oraz Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gdyni J. T. w sprawie Km 815/11 z udziału w wysokości 1/2 części spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego w G. przy ul. (...). J. U. (...).

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że powód jest wierzycielem M. C. na podstawie wyżej wskazanego tytułu wykonawczego. Wierzytelności wynikające z powołanych tytułów wykonawczych powstały w związku z umową

pożyczki zawartą pomiędzy Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową im. F. S. w G. i M. C. w dniu 29 września 2006r. Postępowanie egzekucyjne pierwotnie było prowadzone przez Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupsku K. S., a następnie zostało przekazane do prowadzenia Komornikowi sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Gdyni J. T.. Z informacji powoda wynika, że przeciwko dłużnikowi prowadzonych było 13 postępowań egzekucyjnych z łączną kwotą zadłużenia 370.000 zł. Aktualnie, prowadzone są trzy postępowania egzekucyjne, a wskutek zajęcia wynagrodzenia za pracę dłużnika powodowi przypada miesięcznie kwota około 100 zł, która nie wystarcza nawet na pokrycie odsetek. Wierzyciel ustalił, iż na mocy umowy o zniesienie współwłasności prawa z dnia 8 marca 2012r. dłużnik nieodpłatnie przeniósł na rzecz żony J. C. swój udział w spółdzielczym własnościowym prawie do wyżej wskazanego lokalu mieszkalnego. Wartość majątku strony określiły na kwotę 200.000 zł. Umowa została zawarta w trakcie prowadzonego wobec dłużnika postępowania egzekucyjnego w chwili, gdy było już bezskuteczne. Zdaniem powoda przeniesienie własności przedmiotowego udziału uniemożliwiło powodowi uzyskanie zaspokojenia w sposób znaczący, bowiem pomniejszyło majątek dłużnika, który niewątpliwie działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. M. C. znał wysokość swoich zobowiązań oraz swój stan majątkowy. Dokonana czynność prawna miała na celu pokrzywdzenie wierzycieli, o czym J. C. jako żona dłużnika z pewnością wiedziała lub - jeżeli nie miała świadomości znaczenia wyżej wymienionej czynności - przy zachowaniu należytej staranności mogła tę wiedzę uzyskać. Do zawarcia umowy doszło w trakcie trwania małżeństwa dłużnika i pozwanej, a także w trakcie trwania postępowania egzekucyjnego. Powód podkreślił, iż w sytuacji, gdy czynność przenosząca korzyść majątkową ma nieodpłatny charakter, wiedza osoby trzeciej nie jest wymagania do nałożenia sankcji bezskuteczności. Tym samym nawet udowodnienie przez osobę trzecią, iż nie wiedziała i mimo zachowania najwyższej staranności nie mogła dowiedzieć się o pokrzywdzeniu wierzyciela nie zwalnia jej z odpowiedzialności wobec wierzyciela.

(pozew k. 2-5v)

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu.

W pierwszej kolejności pozwana zakwestionowała legitymację czynną powoda wskazując, iż umowa kredytowa zawierana była ze Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową im. F. S. w G., zaś z kserokopii dokumentów załączonych do pozwu nie wynika w jaki sposób wiarygodność przeszła na powoda. Pozwana podniosła także zarzut braku jej legitymacji procesowej, wskazując, że od 1998r. pozostaje z dłużnikiem w rozdzielności majątkowej małżeńskiej. Od tego dnia małżonkowie nie posiadali żadnego majątku wspólnego. Nadto, pozwana wskazuje, iż przedmiotowy lokal został przydzielony wyłącznie pozwanej w 1988r., a nawet gdyby uznać, że prawo to wchodziło w skład wspólności majątkowej małżeńskiej to pozwana i dłużnik znieśli wspólność majątkową w 1998r. Pozwana wskazuje iż podpisanie umowy o zniesienie wspólności prawa nie miało związku z prowadzonym przeciwko dłużnikowi postępowaniem egzekucyjnym. Pozwana była przekonana, że akt notarialny jedynie formalnie potwierdza, iż jest ona właścicielem lokalu, co było potrzebne do założenia księgi wieczystej i dokonania zamiany lokalu. Takiej świadomości nie miał także dłużnik, który był przekonany, iż lokal należy do pozwanej. Na dzień zawarcia umowy kredytowej pozwana i jej mąż nie posiadali żadnego wspólnego majątku. Pozwana wskazuje, że w związku z istnieniem rozdzielności majątkowej umowa kredytowa została zawarta bez zgody pozwanej. Pozwana nie miała świadomości zawierania tej umowy przez męża ani też świadomości spłaty tej należności oraz istnienia zaległości. O powyższych okolicznościach pozwana nie była informowana ani przez męża ani przez wierzyciela. W chwili zawierania umowy kredytu M. C. okazał kredytodawcy umowę rozdzielności majątkowej. Stąd też, wierzyciel miał świadomość, iż kredytobiorca nie posiada wspólnego majątku. Pozwana podniosła także zarzut nadużycia prawa podmiotowego przez powoda, wskazując, że powód naruszył dobre obyczaje i zasadę uczciwości. W ocenie pozwanej przed udzieleniem kredytu poprzedni wierzyciel powinien przeprowadzić prawidłową i wnikliwą ocenę kondycji finansowej potencjalnego kredytobiorcy. Nadto, skoro w dniu zawierania umowy nie doszło do uzyskania podpisu małżonka to niezależnie od ustroju majątkowego, fakt ten świadczy o braku profesjonalizmu albo o złych intencjach i celowym działaniu wierzyciela. Pozwana zwróciła również uwagę, że poprzedni wierzyciel uzyskał odpis aktu notarialnego w chwili, gdy nie był już wierzycielem, albowiem rzekomo zbył wierzycielność na rzecz powoda. Powyższa okoliczność budzi wątpliwości pozwanej co do pozornego charakteru cesji. Poza tym, wierzyciel w celu zaspokojenia roszczenia nie

zwrócił się do dłużnika ani do pozwanej z propozycją dobrowolnej spłaty zadłużenia bez udziału komornika i zdaniem pozwanej dążył do powiększenia zadłużenia licząc, iż przekroczy ono wartość lokalu i tym samym przyczynił się swoim postępowaniu do zwiększenia szkody, stąd jego wierzytelność winna ulec stosownemu zmniejszeniu. Nadto, pozwana zakwestionowała skuteczność wypowiedzenia umowy kredytu, podnosząc, że z oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytowej wynika, że dłużnik spłacił znaczną część zadłużenia, w tym cały kapitał. Zdaniem pozwanej podmiot, który uzyskał przymiot wierzyciela po zawarciu cesji musi wykazać, że dłużnik działa z zamiarem pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli. Tego jednak pozwany nie wykazał. W przedmiotowej sytuacji strony umowy nie miały świadomości pokrzywdzenia pierwotnego wierzyciela, a pozwana nie miała świadomości zamiaru pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli, natomiast do podpisania aktu notarialnego doszło jedynie w celu zamiany mieszkania na położone niżej. Pozwana wskazała nadto że, gdyby miała zamiar pokrzywdzenia wierzyciela sprzedałaby lokal znacznie wcześniej. Zdaniem pozwanej, nie wykazano również, że egzekucja wobec dłużnika jest bezskuteczna lub też, że dotychczasowa egzekucja w jakikolwiek sposób uniemożliwi zaspokojenie się powoda.

(odповідź na pozew k. 64-77)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na mocy umowy kredytowej nr (...) zawartej w dniu 29 września 2006r. Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. F. S. z siedzibą w G. udzieliła M. C. kredytu w wysokości 30.000 zł na okres od dnia 29 września 2006r. do dnia 29 września 2011r. Oprocentowanie kredytu miało być zmienne według stopy procentowej ustalonej przez Zarząd (...) i na dzień zawarcia umowy wynosiło 15,75 % w skali roku. Spłata pożyczki miała następować zgodnie z planem spłaty, stanowiącym załącznik nr 2 do umowy. Zgodnie z harmonogramem spłaty kredyt miał zostać spłacony w 60 ratach miesięcznych wynoszących po 725,60 zł każda (poza ostatnią wynoszącą 725,58 zł). W ust. 20 umowy ustalono, że w przypadku nieterminowej spłaty pożyczki należność z tego tytułu staje się w dniu następnym należnością przeterminowaną. Od zadłużenia pobierane są odsetki według stopy procentowej obowiązującej w danym okresie dla pożyczek przeterminowanych, wynoszącej na dzień zawarcia umowy 22 %. Zmiana odsetek umownych mogła nastąpić w wypadkach określonych w pkt 5 umowy, zaś o zmianie (...) miał informować poprzez wywieszenie informacji na tablicy ogłoszeń w lokalu (...). Kredytodawca zastrzegł sobie prawo do wypowiedzenia umowy z 30 – dniowym terminem wypowiedzenia i postawienia kredytu wraz z odsetkami w stan natychmiastowej wymagalności m.in. w przypadku, gdy kredytobiorca nie zapłacił w terminach określonych w umowie pełnych rat kredytu za co najmniej dwa okresy płatności, po uprzednim wezwaniu kredytobiorcy listem poleconym do zapłaty zaległych rat w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy (ust. 23). W przypadku uchybienia postanowieniom dotyczącym zasad i terminu spłaty kredytobiorca był zobowiązany do uiszczenia na rzecz (...) każdorazowo opłaty manipulacyjnej w kwocie nie większej niż 300 zł z tytułu m.in. zawiadomień, wezwania do zapłaty, wypowiedzenia umowy w wysokości wynikającej z Tabeli Opłat stanowiącej załącznik nr 5 do umowy. W ust. 29 kredytobiorca wyraził zgodę na dokonanie przelewu wierzytelności w przypadku przeterminowania całości lub części należności z tytułu udzielonego przez (...) kredytu na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. i przekazanie przez (...) swoich danych osobowych do tego podmiotu celem prowadzenia działań windykacyjnych.

(dowód: umowa kredytowa nr (...) k. 9-11 akt sprawy o sygnaturze I C 1255/09 Sądu Rejonowego w Gdyni, harmonogram spłaty k. 29-30 tamże)

M. C. był członkiem Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G..

(dowód: deklaracja członkowską k. 28 akt sprawy o sygnaturze I C 1255/09 Sądu Rejonowego w Gdyni)

Zgodnie z § 24 regulaminu (...) im. (...) – w przypadku nieterminowej spłaty, należność z tytułu udzielonego kredytu stawała się w następnym dniu należnością przeterminowaną. Od niespłaconego w całości lub części kapitału, a od dnia wniesienia powództwa od całości zadłużenia pobierane są odsetki według stopy procentowej obowiązującej w danym okresie dla pożyczek przeterminowanych. Wysokość stopy procentowej dla należności przeterminowanych

ustala w drodze uchwały Zarząd Kasy, z tym zastrzeżeniem, że maksymalna stopa procentowa dla należności przeterminowanych nie może przekroczyć czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP.

Zgodnie z § 28 regulaminu (...) spłatę należności z tytułu umowy kredytowej Kasa zalicza przede wszystkim, w następującej kolejności na: (1.) koszty windykacji, w tym opłaty za upomnienie, wezwań do zapłaty, (2.) prowizje i opłaty, (3.) odsetki od kapitału przeterminowanego, a od dnia wytoczenia powództwa o zapłatę wierzytelności z tytułu umowy, odsetki jak od należności przeterminowanej od całości należności przeterminowanej, (4.) wymagalne odsetki za okresy obrachunkowe, (5.) kapitał przeterminowany.

(dowód: regulamin udzielania kredytów i pożyczek (...) im. (...) k. 12 akt sprawy o sygnaturze I C 1255/09 Sądu Rejonowego w Gdyni, regulamin k. 34-34v tamże)

Zgodnie z uchwałą Zarządu (...) z dnia 25 marca 2009r. wysokość stopy procentowej dla należności przeterminowanych wynosiła: w okresie do 26 kwietnia 2007r. 22 %, od 27 kwietnia 2007r. do 27 czerwca 2007r. 23 %, od 28 czerwca 2007r. do 30 sierpnia 2007r. 24 %, od 31 sierpnia 2007r. do 29 listopada 2007r. 25 %, od 30 listopada 2007r. do 3 lutego 2008r. 26 %, od 4 lutego 2008r. do 2 marca 2008r. 27 %, od 3 marca 2008r. do 31 marca 2008r. 28 %, od 1 kwietnia 2008r. do 30 czerwca 2008r. 29 %, od 1 lipca 2008r. do 26 listopada 2008r. 30 %, od 27 listopada 2008r. do 23 grudnia 2008r. 29 %, od 24 grudnia 2008r. do 27 stycznia 2009r. 26 %, od 28 stycznia 2009r. do 25 marca 2009r. 23 %, zaś od 26 marca 2009r. 21 %.

(dowód: uchwała Zarządu (...) k. 13-13v akt sprawy o sygnaturze I C 1255/09 Sądu Rejonowego w Gdyni)

Pozwana J. C. nie uczestniczyła w zawieraniu umowy kredytowej ani nie wyrażała zgody na zawarcie tej umowy przez męża.

(dowód: przesłuchanie pozwanej płyta CD k. 320)

Pismem z dnia 24 kwietnia 2009r. Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. F. S. z siedzibą w G. wezwała M. C. do zapłaty w terminie 7 dni zadłużenia w wysokości 1.017,10 zł, na które składały się następujące należności: zaległy kapitał w kwocie 476,26 zł, odsetki umowne w kwocie 303,99 zł, odsetki karne w kwocie 6,85 zł oraz koszty windykacji w kwocie 230 zł.

(dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 24 kwietnia 2009r. k. 35 akt sprawy o sygnaturze I C 1255/09 Sądu Rejonowego w Gdyni)

Pismem z dnia 8 maja 2009r. Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. F. S. z siedzibą w G. wezwała M. C. do zapłaty w terminie 7 dni zadłużenia w wysokości 1.833,59 zł, na które składały się następujące należności: zaległy kapitał w kwocie 939,85 zł, odsetki umowne w kwocie 620,65 zł, odsetki karne w kwocie 13,09 zł oraz koszty windykacji w kwocie 260 zł.

(dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 8 maja 2009r. k. 33 akt sprawy o sygnaturze I C 1255/09 Sądu Rejonowego w Gdyni)

Pismem z dnia 4 czerwca 2009r. Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. F. S. z siedzibą w G. wypowiedziała umowę kredytową i wezwała M. C. do spłaty zadłużenia. Jednocześnie, kredytodawca zastrzegł, że uregulowanie w terminie 7 dni całej należności wraz z odsetkami spowoduje cofnięcie wypowiedzenia umowy i powrót do stanu pierwotnego planu spłaty, zaś niedostosowanie się do powyższego spowoduje, iż cała niespłacona część kredytu wraz z należnymi odsetkami zostanie postawiona w stan natychmiastowej wymagalności z upływem 30 dni od doręczenia wypowiedzenia.

(dowód: wypowiedzenie umowy k. 15 akt sprawy o sygnaturze I C 1255/09 Sądu Rejonowego w Gdyni wraz z dowodem nadania k. 16 tamże)

M. C. częściowo spłacił ww. zadłużenie. Na dzień 2 września 2009r. na zadłużenie składały się: kwota 18.663,73 zł z tytułu kapitału kredytu oraz kwota 2.331,70 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek.

(dowód: rozliczenie kosztów windykacji k. 27 akt sprawy o sygnaturze I C 1255/09 Sądu Rejonowego w Gdyni)

Wyrokiem zaocznym z dnia 23 października 2009r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt I C 1255/09 Sąd Rejonowy w Gdyni zasądził od M. C. na rzecz Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G. kwotę 21.005,37 zł wraz z odsetkami umownymi według zmiennej stopy procentowej ustalonej przez Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo – Kredytową im. F. S. w G., lecz w wysokości nieprzekraczającej wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym i jednocześnie w wysokości nieprzekraczającej 22 % w stosunku rocznym – od dnia 2 września 2009r. do dnia zapłaty (pkt. I), w pozostałym zakresie powództwo oddalił (pkt II.), zasądził od M. C. na rzecz Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G. kwotę 2.680 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt. III.) i nadał wyrokowi w pkt I. rygor natychmiastowej wykonalności.

(dowód: wyrok zaoczny z dnia 23 października 2009r. k. 40 akt sprawy o sygnaturze I C 1255/09 Sądu Rejonowego w Gdyni wraz z uzasadnieniem k. 45-49)

Postanowieniem z dnia 26 marca 2010r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt III Cz 106/10 Sąd Okręgowy w Gdańsku zmienił orzeczenie zawarte w punkcie III. ww. wyroku zaocznego w ten sposób, że zasądził od M. C. na rzecz Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G. kwotę 3.468 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 1), a także zasądził od M. C. na rzecz (...) kwotę 90 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego (pkt 2).

(dowód: postanowienie Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 26 marca 2010r. k. 62 akt sprawy o sygnaturze I C 1255/09 Sądu Rejonowego w Gdyni wraz z uzasadnieniem k. 45-49)

Na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 26 marca 2012r. kredytodawca Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. F. S. z siedzibą w G. zbył na rzecz (...) S.a r.l z siedzibą w L. wierzytelność przysługującą mu względem dłużnika wynikającą z obu ww. orzeczeń. Z kolei nabywca wierzytelności na mocy umowy przelewu zawartej w tym samym dniu przeniósł ww. wierzytelności na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S..

(dowód: umowy przelewu wierzytelności z dnia 26 marca 2012r. k. 21-31 akt Sądu Rejonowego w Gdyni o sygnaturze I Co 400/14)

W dniu 7 lipca 2014r. powód złożył do Sądu Rejonowego wniosek o nadanie wyrokowi zaocznemu z dnia 23 października 2009r. w sprawie o sygnaturze I C 1255/09 oraz postanowieniu Sądu Okręgowego z dnia 26 marca 2010r. w sprawie o sygnaturze III Cz 106/10 klauzuli wykonalności na jego rzecz, wskazując, że nabył wierzytelność wynikającą z powyższych tytułów wykonawczych na mocy umowy przelewu z dnia 26 marca 2012r.

Postanowieniem z dnia 18 lipca 2014r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt I Co 400/14 Sąd Rejonowy w Gdyni w całości uwzględnił wniosek powoda.

(dowód: wniosek powoda k. 3-6 akt Sądu Rejonowego w Gdyni o sygnaturze I Co 400/14, postanowienie z dnia 18 lipca 2014r. k. 38-38v tamże)

W dniu 15 listopada 2010r. Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. F. S. z siedzibą w G. złożyła u Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupsku K. S. wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi M. C. na podstawie wyżej wymienionego tytułu wykonawczego w postaci wyroku zaocznego z dnia 23 października 2009r. w sprawie o sygnaturze akt I C 1255/09 oraz postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 26 marca 2010r. w sprawie o sygnaturze akt III Cz 106/10. W toku egzekucji, w dniu 17 listopada 2010r., Komornik dokonał zajęcia wynagrodzenia za pracę dłużnika oraz wierzytelności z tytułu zasiłku chorobowego. Postanowieniem z dnia 29 grudnia

2010r. Komornik uznał się niewłaściwym do dalszego prowadzenia sprawy i przekazał ją Komornikowi sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Gdyni J. T. (poprzednio R.).

(dowód: wniosek o wszczęcie egzekucji k. 1-2 akt Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupsku K. S. o sygnaturze Km 12002/10, zajęcie wynagrodzenia za pracę i wierzytelności z tytułu zasiłku chorobowego k. 14 tamże, postanowienie Komornika z dnia 29 grudnia 2010r. 28 tamże)

W dniu 6 kwietnia 2011r. Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Gdyni J. T. zajęła wierzytelność dłużnika w stosunku do Drugiego Urzędu Skarbowego w G. tytułem rozliczeń podatkowych.

W toku czynności egzekucyjnych w dniu (...) córka dłużnika poinformowała Komornika, że w małżeństwie dłużnika obowiązuje ustrój rozdzielności majątkowej, a jego jedynym dochodem jest wynagrodzenie za pracę, nadto dłużnik posiada samochód osobowy marki M. (...), który został zajęty w innym postępowaniu egzekucyjnym.

Pismem z dnia 14 marca 2012r. Komornik poinformował (...), iż przeciwko dłużnikowi prowadzonych jest 13 postępowań egzekucyjnych z łączną kwotą zaległości około 370.000 zł i wyegzekwowana od dłużnika należność w wysokości 454,46 zł ulega podziałowi pomiędzy wszystkich wierzycieli. Jednocześnie Komornik poinformował poprzedniego wierzyciela, że dłużnikowi wraz z małżonką przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego w G. przy ul. (...).

Pismem z dnia 6 kwietnia 2012r. Komornik poinformował wierzyciela o uzyskaniu informacji z (...) Spółdzielni Mieszkaniowej im. (...) w G. o zawarciu przez dłużnika umowy zniesienia wspólności z dnia 8 marca 2012r. oraz pouczył wierzyciela o treści art. 527 k.c.

Pismem z dnia 17 listopada 2014r. Komornik poinformował wierzyciela, że postępowanie egzekucyjne nie doprowadziło do wyjawienia majątku dłużnika objętego wnioskiem egzekucyjnym, zaś kwota zajętego wynagrodzenia za pracę ulega podziałowi pomiędzy wszystkich wierzycieli i nie pokrywa należności (...).

W toku czynności egzekucyjnych w dniu (...) córka dłużnika poinformowała Komornika, że dłużnik nie posiada samochodu ani innego majątku podlegającego egzekucji, a mieszkanie należy do żony dłużnika.

W toku egzekucji prowadzonej pod sygnaturą akt Km 815/11 Komornik wyegzekwował od dłużnika kwotę 2.756,42 zł, z czego kwota 2.325,85 zł została przekazana wierzycielowi.

(dowód: zajęcie wierzytelności k. 10 akt Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gdyni J. T. o sygnaturze Km 815/11, protokół k. 17 tamże, zawiadomienie o dokonanych czynnościach k. 18 tamże, informacja dla wierzyciela k. 50 tamże, pismo komornika z dnia 6 kwietnia 2012r. k. 51 tamże, wysłuchanie wierzyciela k. 91 tamże, protokół z dnia 10 marca 2015r. k. 121 tamże, zawiadomienie o dokonanych czynnościach k. 122, zaświadczenie o dokonanych wpłatach k. 151-152 tamże, karta rozliczeniowa tamże)

Od 24 września 1977r. M. C. pozostaje w związku małżeńskim z pozwaną J. C..

(dowód: przesłuchanie świadka M. C. płyta CD k. 283, przesłuchanie pozwanej J. C. płyta CD k. 320)

W dniu 7 września 1988r. J. C. otrzymała przydział lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w G. przy ul. (...). J. U. (...).

(dowód: przydział lokalu mieszkalnego k. 98)

W dniu 4 maja 1998r. przed asesorem notarialnym K. B., zastępcą notariusz A. M., pozwana J. C. i dłużnik M. C. zawarli umowę majątkową małżeńską, wyłączając w swoim związku małżeńskim ustrój wspólności ustawowej i wprowadzając ustrój rozdzielności majątkowej, polegający na tym, że każdy z małżonków będzie zarządzał i rozporządzał swoim majątkiem samodzielnie.

(dowód: umowa majątkowa małżeńska rep. A 758/1998 k. 95-96)

Dłużnik zamieszkuje wspólnie z pozwaną w lokalu nr (...) przy ul. (...). J. U. (...) w G.. M. C. partycypuje w kosztach utrzymania mieszkania, dokłada się do czynszu, opłaca rachunki za media, telefon i Internet. Dłużnik ma wynagrodzenie za pracę w wysokości 1.400 zł, które jest objęte zajęciem komorniczym.

(dowód: przesłuchanie świadka M. C. płyta CD k. 283, przesłuchanie pozwanej J. C. płyta CD k. 320)

W dniu 8 marca 2012r. przed asesorem notarialnym M. S., zastępcą notariusz A. M. prowadzącej kancelarię notarialną w G., dłużnik M. C. zawarł z pozwaną J. C. umowę zniesienia wspólności spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w G. przy ul. (...). J. U. 108 B bez spłat i dopłat, w ten sposób, że J. C. stała się wyłączna uprawnioną do tego prawa wraz z wkładem budowlanym.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o umowę zniesienia wspólności prawa rep. A 758/2012 k. 32-33)

Na dzień 1 grudnia 2015r. zadłużenie dłużnika z tytułu umowy kredytu wynosi 47.646,39 zł, z czego kwota 20.995,43 zł stanowi niespłacony kapitał, kwota 26.241,40 zł skapitalizowane odsetki kapitałowe, kwota 1.179,51 zł koszty zastępstwa procesowego, zaś kwota 1.098 zł pozostałe koszty.

(dowód: raport spłaty k. 34-39, historia operacji na rachunku bankowym k. 147-158v, raport spłaty k. 163-167)

Pozwana J. C. od wielu lat leczy się w poradni ortopedycznej (m.in. zespół cieśni nadgarstka lewego i prawego, uszkodzenie łąkotki kolana prawego). Dotąd pozwana przeszła osiem zabiegów operacyjnych, w tym artroskopię kolana oraz operację kręgosłupa w związku z rozpoznaniem stenozy L3-L4. Ponadto, J. C. choruje na nowotwór układu chłonnego, rwę barkową, a nadto oczekuje na zabieg arteriografii. Pozwana posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Dochód J. C. stanowi wynagrodzenie za pracę w wysokości około 1.400 zł miesięcznie. Z tytułu opłat za mieszkanie i media pozwana ponosi wydatki w kwocie około 800 zł.

(dowód: dokumentacja medyczna k. 80-92, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 93-94, przesłuchanie pozwanej J. C. płyta CD k. 320)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, dowodu z zeznań świadka M. C. oraz dowodu z przesłuchania pozwanej J. C..

Oceniając poszczególne dowody, stwierdzić należy, że brak było podstaw do odmowy dokumentom przedłożonym przez strony, a także dokumentom znajdującym się w aktach spraw Sądu Rejonowego w Gdyni o sygnaturach I C 1255/09 i I Co 400/14, a także w aktach Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupsku K. S. o sygnaturze Km 12002/10 i Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gdyni J. T. o sygnaturze Km 815/11 wiarygodności i mocy dowodowej, albowiem żadna ze stron nie kwestionowała autentyczności tych dokumentów, ani też żadna ze stron nie zaprzeczyła, iż osoby podpisane pod tymi pismami nie złożyły oświadczeń w nich zawartych. Powyższe dokumenty nie budziły również żadnych wątpliwości Sądu.

Jeśli chodzi natomiast o ocenę osobowego materiału dowodowego, to jedynie w części Sąd dał wiarę zeznaniom świadka M. C.. Zważyć bowiem należy, iż zeznania świadka co do tego, że spłacił większość zadłużenia z tytułu umowy kredytowej, jaką zawarł w dniu 29 września 2006r. nie znajdują potwierdzenia w dowodach z dokumentów. Jak bowiem wynika z przedłożonego przez powoda raportu spłat tylko z tytułu kapitału kredytu do spłaty pozostaje kwota 20.995,43 zł. Nadto, na podstawie akt komorniczych Sąd ustalił, że w toku egzekucji Komornik wyegzekwował od dłużnika i przekazał wierzycielowi jedynie kwotę 2.325,85 zł. Nadto, w świetle zebranych dowodów nie ulega wątpliwości, że dłużnik prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z pozwaną, albowiem wspólnie z nią zamieszkuje, a także dokłada się do czynszu oraz partycypuje w kosztach utrzymania mieszkania. Stąd, Sąd nie dał wiary

zeznaniom dłużnika, że prowadzi odrębne gospodarstwo domowe. W pozostałym zakresie zeznania świadka nie budzą wątpliwości.

W zasadzie brak było podstaw do kwestionowania zeznań pozwanej J. C.. Co prawda pozwana podała, że jej zdaniem spółdzielcze własnościowe prawo do spornego lokalu należało do jej majątku osobistego, niemniej takie przeświadczenie pozwanej było raczej wynikiem niewiedzy w zakresie obowiązujących przepisów prawa, a nie próbą wprowadzenia Sądu w błąd czy składania fałszywych zeznań. Zauważyć bowiem należy, że jednocześnie pozwana przyznała, że przydział lokalu uzyskała w 1988r. tj. już w trakcie trwania małżeństwa z dłużnikiem, jak też wskazała, że rozdzielnosc majątkowa została ustanowiona dopiero w 1998r. Żadnych wątpliwości nie budzą również zeznania pozwanej co do jej sytuacji osobistej i majątkowej. W tym zakresie zeznania pozwanej znajdują potwierdzenie w załączonej do akt sprawy dokumentacji medycznej.

Przechodząc do szczegółowych rozważań podkreślić należy, iż podstawę prawną powództwa stanowił przepis art. 527 § 1 k.c. zgodnie z którym gdy wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. W świetle powyższego przepisu do przesłanek warunkujących możliwość skorzystania przez uprawnionego z ochrony pauliańskiej należą: 1) istnienie godnego ochrony interesu wierzyciela w postaci wierzytelności; 2) dokonanie przez dłużnika czynności prawnej z osobą trzecią; 3) pokrzywdzenie wierzyciela wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika; 4) dokonanie przez dłużnika czynności ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela; 5) uzyskanie wskutek tej czynności korzyści majątkowej przez osobę trzecią; 6) działanie osoby trzeciej w złej wierze.

Oceniając roszczenie powoda pod kątem powyższych przesłanek, w pierwszej kolejności należy wyjaśnić, że wbrew zarzutom pozwanej podniesionym w odpowiedzi na pozew powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. wykazała, że przysługuje mu w stosunku do M. C. wymagalna wierzytelność z tytułu umowy kredytu nr (...) z dnia 29 września 2006r. Przedmiotowa umowa została zawarta przez dłużnika z poprzednikiem prawnym powoda Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo – Kredytową im. F. S. z siedzibą w G.. Na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy o sygnaturze I C 1255/09 Sąd ustalił, że wobec braku terminowej spłaty rat kredytu, pismem z dnia 4 czerwca 2009r. umowa została wypowiedziana przez kredytodawcę i cała niespłacona kwota kredytu została postawiona w stan natychmiastowej wymagalności. Poprzednik prawny powoda wytoczył następnie przeciwko dłużnikowi powództwo o zapłatę. Wyrokiem zaocznym z dnia 23 października 2009r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt I C 1255/09 Sąd Rejonowy w Gdyni zasądził od M. C. na rzecz Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G. kwotę 21.005,37 zł wraz z odsetkami umownymi według zmiennej stopy procentowej ustalonej przez Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo – Kredytową im. F. S. w G. lecz w wysokości nieprzekraczającej wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym i jednocześnie w wysokości nieprzekraczającej 22 % w stosunku rocznym – od dnia 2 września 2009r. do dnia zapłaty, a także zasądził od dłużnika na rzecz kredytodawcy kwotę 2.680 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Zawarte w przedmiotowym wyroku orzeczenie o kosztach procesu zostało następnie zmienione postanowieniem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 26 marca 2010r. w sprawie o sygnaturze akt III Cz 106/10. Dalej, na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 26 marca 2012r. kredytodawca Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. F. S. z siedzibą w G. zbył na rzecz (...) S.a r.l z siedzibą w L. wierzytelność przysługującą mu względem dłużnika wynikającą z obu wyżej wymienionych orzeczeń, zaś ten podmiot jeszcze tego samego dnia zawarł umowę przelewu z powodem i przeniósł na jego rzecz przedmiotową wierzytelność. Postanowieniem z dnia 18 lipca 2014r. w sprawie o sygnaturze akt I Co 400/14 Sąd Rejonowy w Gdyni nadał wyżej wskazanym orzeczeniom klauzulę wykonalności na rzecz powoda w trybie art. 788 k.p.c. Wszystkie powyższe okoliczności zostały przez powoda wykazane za pomocą dowodów z dokumentów, których wiarygodność nie była kwestionowana przez stronę pozwaną. Nadto, powód udowodnił, że jego wierzytelność przysługująca w stosunku do dłużnika nie została zaspokojona w toku postępowania egzekucyjnego. Z wyegzekwowanych od dłużnika należności wierzycielowi przekazano jedynie kwotę 2.325,85 zł, podczas gdy tylko niespłacony kapitał kredytu stanowi obecnie kwotę 20.995,43 zł. Strona powodowa

wykazała również, że w dniu 8 marca 2012r. dłużnik M. C. zawarł z pozwaną J. C. umowę zniesienia wspólności spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w G. przy ul. (...). J. U. 108 B bez spłat i dopłat, w ten sposób, że J. C. stała się wyłączną uprawnioną do tego prawa wraz z wkładem budowlanym.

Kolejną przesłanką powództwa opartego na skardze pauliańskiej jest pokrzywdzenie wierzyciela wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika. Zgodnie z treścią art. 527 § 2 k.c. czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. W orzecznictwie na ogół przyjmuje się, że niewypłacalność dłużnika w rozumieniu art. 527 § 2 k.c. oznacza taki stan majątku dłużnika, w którym egzekucja prowadzona zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego nie może przynieść zaspokojenia wierzytelności pieniężnej przysługującej przeciwko temu dłużnikowi (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 19 listopada 1997 r., I ACa 737/97, Apel. W-wa 1998, nr 4, poz. 36; wyrok SN z dnia 24 stycznia 2000 r., III CKN 554/98, LEX nr 52736; wyrok SA w Katowicach z dnia 11 lipca 2013 r., I ACa 417/13, LEX nr 1349916). Zatem pokrzywdzenie wierzycieli powstaje na skutek takiego stanu faktycznego majątku dłużnika, który powoduje niemożność, utrudnienie lub odwleczenie zaspokojenia wierzyciela (por. wyrok SN z dnia 28 listopada 2001 r., IV CKN 525/00, LEX nr 53110; wyrok SN z dnia 29 czerwca 2004 r., II CK 367/03, LEX nr 174173; wyrok SA w Łodzi z dnia 18 lutego 2013 r., I ACa 1438/12, LEX nr 1305972). Zgodnie z poglądem prawnym wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 marca 2001r. V CKN 280/00 LEX nr 52793 pokrzywdzenie wierzyciela należy oceniać nie według chwili dokonania czynności prawnej dłużnika z osobą trzecią, lecz według chwili jej zaskarżenia (wystąpienia z żądaniem uznania bezskuteczności czynności prawnej). W świetle przedłożonych dokumentów nie ulega wątpliwości, że doszło do pokrzywdzenia wierzycieli w rozumieniu art. 527 § 2 k.c. Zważyć należy, iż po uzyskaniu tytułu wykonawczego przeciwko dłużnikowi jeszcze z wniosku poprzedniego wierzyciela Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. w G. zostało wszczęte przeciwko M. C. postępowanie egzekucyjne, które początkowo prowadził Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Słupsku K. S. pod sygnaturą Km 12002/10, a następnie Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Gdyni J. T.. W toku postępowania egzekucyjnego zostało zajęte wynagrodzenie za pracę dłużnika. Z ustaleń poczynionych przez Komornika w trakcie postępowania wynikało, że dłużnik posiadał samochód osobowy marki M. (...), który został zajęty w innym postępowaniu egzekucyjnym. Poza przedmiotowym udziałem w spółdzielczym własnościowym prawem do lokalu dłużnik nie posiadał żadnego wartościowego majątku, z którego wierzyciel mógłby uzyskać zaspokojenie. Nadto, należy zauważyć, że przeciwko dłużnikowi toczyło się jeszcze wiele innych postępowań egzekucyjnych. W piśmie z dnia 14 marca 2012r. komornik wskazywał, że przeciwko dłużnikowi prowadzonych jest 13 postępowań egzekucyjnych z łączną kwotą zaległości około 370.000 zł i wyegzekwowania należność z tytułu wynagrodzenia za pracę w wysokości 454,46 zł ulega podziałowi pomiędzy tych wszystkich wierzycieli. Zważyć należy, iż aktualnie dłużnik ma wynagrodzenie w wysokości 1.600 zł netto. Biorąc pod uwagę, wynikające z art. 87 Kodeksu pracy, ograniczenia dotyczące potrąceń z wynagrodzenia za pracę, wierzyciel bez wątpienia nie może uzyskać zaspokojenia z tego składnika majątkowego dłużnika. Zważyć należy, iż w trakcie toczącego się w okresie 2010-2015 postępowania egzekucyjnego Komornik wyegzekwował od dłużnika jedynie kwotę 2.756,42 zł, z czego jedynie kwota 2.325,85 zł została przekazana wierzycielowi i zaliczona na poczet zadłużenia z tytułu umowy kredytu. Biorąc pod uwagę, że według stanu na dzień 1 grudnia 2015r. zadłużenie dłużnika z tytułu umowy kredytu wynosi 47.646,39 zł, z czego kwota 20.995,43 zł stanowi niespłacony kapitał, zaś kwota 26.241,40 skapitalizowane odsetki kapitałowe, to uznać należało, że dotychczasowa egzekucja nie jest skuteczna. Wobec powyższego nie ulega wątpliwości, że jedynym wartościowym składnikiem majątku dłużnika był udział w wysokości 1/2 części w spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu mieszkalnego w G. przy ul. (...), który został wyprowadzony z majątku dłużnika wskutek kwestionowanej czynności prawnej. Strona pozwana wywodziła, że wyżej wymienione ograniczone prawo rzeczowe nie wchodziło w skład majątku wspólnego, niemniej przeczą temu zebrane w niniejszej sprawie dowody. Zważyć bowiem należy, iż pozwana J. C. przydział przedmiotowego lokalu uzyskała w dniu 7 września 1988r., a więc w czasie, gdy pozostawała już w związku małżeńskim z dłużnikiem. Z uwagi na fakt, że wówczas w małżeństwie M. i J. C. obowiązywał ustój wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej, prawo to weszło do majątku wspólnego małżonków. W dniu 4 maja 1998r. pozwana i dłużnik ustanowili rozdzielną majątkową, niemniej nie znieśli wówczas wspólności prawa do lokalu. W konsekwencji, gdy doszło do przekształcenia lokatorskiego prawa do lokalu w spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, prawo to także weszło do majątku wspólnego. Zatem, zarówno w chwili zawierania umowy kredytowej, jak i w

czasie prowadzenia postępowania sądowego i egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego wchodziło w skład majątku wspólnego małżonków Czech. Wyzbywając się tego składnika majątkowego bez wątplenia M. C. uniemożliwił swoim wierzycielom, w tym także powodowi, uzyskanie zaspokojenia i w ten sposób stał się niewypłacalny.

Kolejną przesłanką określoną w art. 527 k.c. jest działanie dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. W okolicznościach niniejszej sprawy nie budzi żadnych wątpliwości Sądu, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia swoich wierzycieli. W judykaturze wskazuje się, że dłużnik działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli (art. 527 § 1 kc), gdy zdaje sobie sprawę (uświadamia sobie), że wskutek dokonania czynności prawnej może spowodować niemożność zaspokojenia się wierzycieli z jego majątku. Pokrzywdzenie wierzycieli nie musi być zamiarem dłużnika. Wystarczy, żeby dłużnik takie pokrzywdzenie przewidywał w granicach ewentualności. Świadomość pokrzywdzenia nie musi dotyczyć osoby konkretnego wierzyciela; wystarczy świadomość pokrzywdzenia wierzycieli w ogóle. Może ona dotyczyć innego wierzyciela (nawet tego, który został przez dłużnika później zaspokojony) niż wierzyciel, który żąda uznania czynności za bezskuteczną. To, czy czynność prawna dłużnika krzywdzi wierzycieli, należy oceniać nie według chwili dokonania tej czynności, lecz według chwili jej zaskarżenia, tj. wystąpienia z żądaniem uznania bezskuteczności czynności (por. wyrok SA w Krakowie z dnia 19 kwietnia 2013r., I ACa 192/13, L.). Świadomość pokrzywdzenia wierzycieli jest wnioskiem jaki osoba przeciętnie inteligentna powinna z tych dwu faktów wyciągnąć. Pokrzywdzenie jest bowiem sądem opartym na zasadach doświadczenia życiowego i znajomości prawideł rządzących obrotem prawnym, z których wynika, że wierzytelność w takich warunkach nie zostanie spłacona. Aby obalić powyższe domniemanie należałoby wykazać, że dłużnik jest niepoczytalny, czy też nie ma rozeznania pozwalającego na ocenę sytuacji i dokonywania operacji wnioskowania, bądź, że ze względu na szczególną sytuację, w jakiej dłużnik się znajdował, wniosek o krzywdzącym charakterze dokonywanej przez niego czynności był nieuzasadniony (por. wyrok SA w Lublinie z dnia 19 grudnia 2013r., I ACa 621/13, L.). W świetle powyższych rozważań nie ulega wątpliwości, że zawierając z pozwaną umowę zniesienia wspólności spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w G. przy ul. (...). J. U. 108 B dłużnik wyzbył się jedyne wartościowego składnika majątkowego. Jednocześnie, mając pełną wiedzę o stanie swego majątku oraz o swojej sytuacji majątkowej, w tym o toczących się przeciwko niemu licznych egzekucjach, dłużnik musiał zdawać sobie sprawę z tego, że wyprowadzenie ze swego majątku tego składnika majątkowego uniemożliwi wierzycielom uzyskanie zaspokojenia. Jak wskazano powyżej, w szczytowym momencie, prowadzonych było przeciwko dłużnikowi aż 13 egzekucji dotyczących zobowiązań na łączną kwotę 370.000 zł. Zważywszy, że poza wyżej wymienionym udziałem dłużnik nie miał innych wartościowych rzeczy, egzekucja nie mogła okazać się skuteczna.

Konieczną przesłanką do uznania czynności prawnej za bezskuteczną jest zła wiara osoby trzeciej tj. wiedza osoby, która odniosła korzyść majątkową z dokonania zaskarżonej czynności prawnej, że dłużnik dokonał tej czynności ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli lub też możliwość uzyskania takiej wiedzy przy zachowaniu należytej staranności. Podkreślić jednak należy, iż zgodnie z treścią art. 527 § 3 k.c. jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Jak podnosi się w doktrynie bliski stosunek oznacza tu nie tyle powiązania rodzinne, co faktyczne więzy uczuciowe, przyjaźń, wdzięczność itp.; ogólnie – faktyczną bliskość pozwalającą przyjąć, że osoba trzecia mogła znać sytuację majątkową dłużnika i cel jego działań. Bliska więź prawnorodzinna może stanowić jednak podstawę domniemania faktycznego, iż dane osoby pozostają w bliskim stosunku w rozumieniu art. 527 § 3 kc. Wierzyciel musi udowodnić jedynie podstawę domniemania – istnienie bliskiego stosunku między dłużnikiem a osobą trzecią w chwili dokonywania zaskarżonej czynności (por. E. Gniewek, P. Machnikowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Wyd. 7, Warszawa 2016). W ocenie Sądu, wbrew zarzutom strony pozwanej, usiłującej zrelatywizować więź łączącą pozwaną z dłużnikiem, uznać należało, że pozwana pozostawała i jest osobą pozostającą w bliskim stosunku z dłużnikiem. Jak bowiem wynika z przesłuchania świadka i pozwanej, J. C. pozostaje w związku małżeńskim z M. C. nieprzerwanie od dnia 24 września 1977r. Nadto, nie ulega wątpliwości, że dłużnik pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z pozwaną, albowiem mieszka razem z nią, a nadto M. C. partycypuje w kosztach utrzymania mieszkania, dokłada się do czynszu, a także opłaca rachunki za media, telefon i Internet. Ponadto, nie orzeczono separacji M. i J. C.. W tym stanie rzeczy należało uznać,

że stosunek prawny małżeństwa pomiędzy dłużnikiem a pozwaną, a także prowadzenie wspólnego gospodarstwa domowego uzasadnia uznanie tej relacji jako bliską w rozumieniu art. 527 § 3 k.c. Niezależnie jednak od tego należy zauważyć, że zgodnie z treścią art. 528 k.c. jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Korzyść uzyskana bezpłatnie to korzyść, za którą osoba trzecia nie spełniła ani nie zobowiązała się spełnić ekwiwalentnego świadczenia w ramach tego samego lub innego stosunku prawnego (por. wyrok SN z 12.6.2002 r., III CKN 1312/00, L.; wyrok SN z 16.9.2011 r., IV CSK 624/10, L.). Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z 22 września 2005 r. I ACa 15/05, LEX nr 177012 stwierdził, iż na gruncie art. 528 k.c. uzyskanie korzyści majątkowej "bezpłatnie" musi być rozumiane szerzej niż darowizna, umowa nieodpłatna czy umowa jednostronnie zobowiązująca. Obejmuje ono bowiem wszelkie czynności prowadzące do uzyskania korzyści, które nie znalazły odpowiedniego ekwiwalentu w ujęciu obiektywnym (por. wyrok SA w Białymstoku z 23 marca 2005 r., I ACa 98/05, OSAB 2005, z. 2, poz. 11). Jak wskazano powyżej zniesienie wspólności spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w G. przy ul. (...). J. U. 108 B i przyznanie pozwanej tego prawa na wyłączność zostało dokonane bez jakichkolwiek spłat i dopłat. Bez wątplenia zatem czynność ta ma nieodpłatny charakter. Wobec powyższego bez znaczenia było czy pozwana wiedziała o tym, że dłużnik dokonał kwestionowanej czynności ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli i czy miała możliwość uzyskania takiej wiedzy przy zachowaniu należytej staranności.

Na koniec należy wskazać, że bezzasadny był zarzut pozwanej dotyczący nadużycia prawa podmiotowego przez powoda. W świetle zebranego materiału dowodowego nie sposób uznać, że przelew wierzytelności na rzecz powoda stanowił naruszenie zasad współżycia społecznego. Zważyć bowiem należy, iż już w ust. 29 umowy kredytowej dłużnik wyraził zgodę na dokonanie przelewu wierzytelności w przypadku przeterminowania całości lub części należności z tytułu udzielonego przez (...) kredytu na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. i przekazanie przez (...) swoich danych osobowych do tego podmiotu celem prowadzenia działań windykacyjnych. Nadto, CO DO dokumentów znajdujących się w aktach Sądu Rejonowego w Gdyni o sygnaturze I Co 400/14, w szczególności umów cesji, nie ma żadnych podstaw, aby stwierdzić, że przelew miała charakter pozornej czynności prawnej. Wbrew temu, co podnosiła pozwana, wierzyciel wzywał dłużnika do zapłaty przed wypowiedzeniem umowy kredytowej, lecz wezwania te nie doprowadziły do spłaty całego zadłużenia. Nadto, z uwagi na trudną sytuację finansową dłużnik i pozwana nie byli w stanie spłacić zadłużenia dobrowolnie. Stąd też wszczęcie egzekucji przez wierzyciela było konieczne do uzyskania choćby częściowej spłaty zadłużenia.

Reasumując uznać należy, iż strona powodowa wykazała wszystkie przesłanki warunkujące możliwość skorzystania z ochrony pauliańskiej. Stąd też, na mocy art. 527-534 k.c., Sąd uwzględnił powództwo w całości.

O kosztach Sąd orzekł na mocy art. 102 k.p.c. i odstąpił od obciążania pozwanej kosztami procesu. Nie ulega wątpliwości, że przepis art. 102 k.p.c. urzeczywistnia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Zważyć jednak należy, iż nieskonkretyzowanie w tym przepisie „wypadków szczególnie uzasadnionych” oznacza, że to sądowi rozstrzygającemu sprawę została pozostawiona ocena, czy całokształt okoliczności pozwala na uznanie, że zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, przemawiający za nieobciążaniem strony przegrywającej spór kosztami procesu w całości lub w części. Takie stanowisko znajduje również potwierdzenie w orzecznictwie. W wyroku z dnia 2 października 2015 r. I ACa 2058/14 LEX nr 1820933 Sąd Apelacyjny w Warszawie stwierdził, że sposób skorzystania z przepisu art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu orzekającego i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstępienie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej spór. Ustalenie, czy w danych okolicznościach zachodzą "wypadki szczególnie uzasadnione", ustawodawca pozostawia swobodnej ocenie sądu, która następuje niezależnie od przyznanego zwolnienia od kosztów sądowych. Zgodnie natomiast ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zawartym w postanowieniu z dnia 22 lutego 2011r. II PZ 1/11 trudna sytuacja życiowa, majątkowa, zdrowotna, osobista, która uniemożliwia pokrycie przez stronę kosztów procesu należnych przeciwnikowi, należy do okoliczności uzasadniających odstępienie

od zasady wyrażonej w art. 98 § 1 k.p.c. Dokonując tej oceny sąd orzekający winien kierować się własnym poczuciem sprawiedliwości, a podważenie oceny tego sądu wymaga wykazania że jest ona wadliwa. Nadto, należy zwrócić uwagę, że zastosowanie przepisu art. 102 k.p.c. nie wymaga osobnego wniosku od strony przegrywającej. Powinno ono być ocenione w całokształcie okoliczności konkretnego przypadku, z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego do kręgu tych okoliczności zalicza się między innymi ciężką sytuację strony przegrywającej (por. wyrok SN z dnia 17 listopada 1972 r., I PR 423/72, OSNC 1973, Nr 7-8, poz. 138).

W ocenie Sądu sytuację pozwanej należy uznać za szczególną w rozumieniu art. 102 k.p.c. Sąd zważył bowiem, iż pozwana znajduje się w trudnej sytuacji materialnej, utrzymuje się z niskiego wynagrodzenia za pracę, które w całości przeznaczona na pokrycie kosztów utrzymania i leczenia. Nadto, Sąd miał na uwadze ciężką sytuację osobistą pozwanej, w szczególności jej stan zdrowia. Na podstawie przedłożonej dokumentacji medycznej Sąd ustalił, że pozwana choruje na liczne schorzenia narządu ruchu, w tym kolana i kręgosłupa, kilkakrotnie była poddawana zabiegom operacyjnym. Nadto, pozwana choruje na nowotwór układu chłonnego, a także oczekuje na zabieg arteriografii. Stan zdrowia pozwanej wymaga zaangażowania znacznych środków finansowych. Stąd też obciążenie pozwanej dość znacznymi kosztami procesu bez wątplenia negatywnie odbiłoby się na jej sytuacji, utrudniając, leczenie. Podkreślić należy, iż zdrowie i życie człowieka są wartościami fundamentalnymi, nadrzędnymi wobec wszelkich innych, w tym nawet przed interesem wierzyciela. Jednocześnie należy wskazać, że kwota z tytułu kosztów procesu nie ma żadnego wpływu na stabilność finansową powódki i jest znikoma w stosunku do wysokości posiadanych przez nią funduszy własnych.